

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel M¼d¼r Yardımcılığı

7-551
(6.2.32)

28 Ekim 2011

ÇOK İVEDİ

Sayı : B.06.0.SPGY.0.0-026.21 -2011/827315
Konu : Yazılı Soru Önergesi/Ahmet Kenan
Tanrikulu/ 7/551

TBMM BAŐKANLIĐINA

İlgi: 18 Ekim 2011 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.02.00-24016 sayılı yazıları.

İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrikulu'nun ilgide kayıtlı 7/551 esas numaralı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arz ederim.

Ahmet DAVUTOĐLU
Dışişleri Bakanı

EK:3

İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN AHMET KENAN TANRIKULU

7/551 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ

SORU

Geçtiğimiz günlerde bir Bakanlar Kurulu Üyeniz; ülkemizdeki azınlık vakıflarının mülkleriyle ilgili kendince özeleştiriyi yaparak, “gasp ettiğimiz gayrimenkullerini, geçmiş günlerde kanun hükmünde kararname çıkartarak cemaat vakıflarına aynen iade ediyoruz. Bu, Türkiye’nin yüz akıdır” açıklamasında bulunmuştur.

Ancak ülkemizdeki azınlık vakıflarının durumu kadar; ülkemizin yapmış olduğu mübadele anlaşmaları dışında, özellikle Yunanistan, Bulgaristan, Arnavutluk, Romanya v.b. ülkelerden çok sayıda göç eden vatandaşlarımız bulunmaktadır.

Bu vatandaşlarımızın o yıllardaki göçlerinde, göç ettikleri ülkelerde evlerini, bağlarını, tarlalarını ve arazilerini bırakarak gelmişlerdir. Bugün halen bu mal varlıkları, o ülkelerde kendileri üzerinde gözükmekte, kimisi boş, kimisi yasal olmayan bir şekilde kullanılmaktadır.

Bu durumda mal varlıkları o ülke topraklarında kalan vatandaşlarımız, kendi kıt imkanlarıyla bu mal varlıklarını geri almaya çalışmaktadırlar. Kimisi de masrafları karşılayamadıkları için Hükümetin bu konuda adım atmasını beklemektedir.

Bu bağlamda;

1. Ülkemizin yapmış olduğu mübadele anlaşmaları dışında göç eden Türk vatandaşlarımızın geride bıraktıkları mallar hususunda 2002 yılından bugüne kadar hangi ülkelerle ne gibi çalışmalar gerçekleştirilmiştir?
2. Azınlık vakıflarının malları konusunda hassasiyet gösteren hükümet, bu konuda uzun yıllardan bu yana sıkıntı yaşayan ve çözüm bekleyen vatandaşlarımız için, Dışişleri Bakanlığı nezdinde, bir çözüm masası dahi oluşturmamasının nedeni nedir?
3. Bugüne kadar gerek Yunanistan ve diğer Balkan ülkeleri, gerekse diğer ülkeler ile (Mısır dışında) bu konuda ikili anlaşmalar neden yapılmamıştır?
4. Farklı ülkelerde malları kalan vatandaşlarımız için bu önergemden sonra ne gibi kolaylıklar ve çalışmalar yapılacaktır?
5. Göç ettikleri ülkelerde malları kalan vatandaşlarımızın, o ülkelere açacakları davaların masraflarını Bakanlık olarak üstlenmeyi düşünüyor musunuz?
6. Ülkemizin taraf olduğu mübadele anlaşmaları dışında hangi ülkeden kaç vatandaşımız, hangi yılda göç etmiştir?
7. Bakanlık olarak; göç eden bu vatandaşlarımızın geride bıraktıkları malları konusunda bir envanter çalışmanız var mıdır? Yoksa; böyle bir çalışmaya neden gerek duyulmamıştır?

8. Bugüne kadar Bakanlığınıza bu konuda kaç müracaat olmuş; sonuçları neler olmuştur?

YANIT

Vatandaşlarımızın ülkemize göç ettikten sonra yurtdışında bıraktıkları taşınmazlara ilişkin hak ve menfaat taleplerine ilişkin işlemler, Bakanlığımızın Konsolosluk İşleri Genel Müdürlüğü'ne bağlı Yurtdışında Yaşayan Vatandaşlar ve Emlak Genel Müdür Yardımcılığı bünyesinde faaliyet gösteren Emlak Dairesi Başkanlığı'nca yürütülmektedir.

Aramızda ikili anlaşma bulunmayan ülkelerde kalan taşınmazlarla ilgili olarak vatandaşlarımızın başvuruları özel hukuk alanına girdiği için daha ziyade yol gösterici olunmaya çalışılmakta ve o ülkede görev yapan dış temsilciliklerimizce vatandaşlarımıza her alanda yardımcı olunmaktadır. Konu aynı zamanda ilgili ülkelerle konsolosluk istişareleri dahil ikili düzeyde de ele alınmakta ve vatandaşlarımızın haklarının korunmasına yönelik gerekli telkin ve girişimlerde bulunulmaktadır.

Örneğin, Türkiye ile Bulgaristan arasında çözümü uzun yıllardır sürüncemede kalmış bazı meselelerin çözüme kavuşturulması amacıyla iki ülke Cumhurbaşkanlarının ortak kararı doğrultusunda 2009 yılında oluşturulan Türkiye-Bulgaristan Ortak Komisyonu'nun gündemindeki en önemli konulardan birini de mülkiyet talepleri oluşturmaktadır.

Emlak iddialarının ayrıntılarıyla ele alınabilmesi amacıyla Ortak Komisyon bünyesinde Sosyal Güvenlik ve Emlak Çalışma Grubu ihdas edilmiş olup, bu çalışma grubunun görev alanını Bulgaristan'dan göç etmiş soydaşlarımızın mülkiyet iddiaları, Balkan Savaşları sonrasında ülkemizden göç eden Bulgarların emlak talepleri, Bulgar Ekzarklığı Kilisesi Vakfı ve Bulgar Hastanesinin mülkiyet iddiaları teşkil etmektedir.

İlki 18 Mayıs 2009, ikincisi 17 Aralık 2010 tarihinde iki ülke Dışişleri Bakanlıkları Müsteşarları başkanlığında yapılan Ortak Komisyon toplantısının üçüncüsü Kasım ayında Ankara'da gerçekleştirilecektir.

Diğer taraftan Bulgaristan'dan ülkemize olan göçlerle ortaya çıkan emlak sorununun boyutlarının tespit edilmesi ve geride bırakılan gayrimenkullerle, bu gayrimenkullerin sahipleri veya sahiplerinin varisleri arasındaki ilişkinin kayıt altına alınabilmesi amacıyla Bakanlığımızca sağlanan destekle Bursa'da faaliyet göstermekte olan Balkanlarda Adalet, Haklar, Kültür ve Dayanışma Derneği (BAHAD) tarafından da 2009 yılında bir çalışma başlatılmıştır. Bakanlığımıza ulaşan 3.000 civarındaki başvuru formu, gerekli incelemenin yapıp taşınmazların tapu kayıtlarının tespit edilebilmesini teminen Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü (TKGM) Arşiv Dairesi Başkanlığı'na gönderilmiştir. Çalışmanın sonuçları, Bulgaristan ile yapılacak ikili görüşmelerde gündeme getirilecektir.

Cumhuriyet döneminin en önemli ve en yoğun göç hareketi ise, bilindiği üzere Lozan Andlaşması uyarınca gerçekleştirilen Türkiye ile Yunanistan arasındaki nüfus mübadelesinin sonucu olarak gerçekleşmiş olup bu göç hareketi 1949 yılına kadar devam etmiştir.

Resmi olmayan rakamlara göre, 1923 - 1995 yılları arasında Türkiye'ye göç eden nüfusun %25'lik bölümünü (424.645 kişi) Yunanistan göçmenleri oluşturmakta olup, bunların da yaklaşık %95'i mübadil olarak gelen göçmenlerdir. Esasen bu rakama, mübadeleye tabi göçmenlerin dışında kalan ve 1923-1925 yılları arasında ülkemize göç edenlerin de dahil edildikleri bilinmektedir. Bu büyük grubun ve münferit göçlerin yanısıra, keza gayriresmi kaynaklara göre, 1952-1969 döneminde de Yunanistan'dan 7.600 aileye mensup 24.625 kişi ülkemize göç etmiştir.

Mübadele anlaşmaları dışında Yunanistan'dan göç eden sözkonusu Türk vatandaşlarının geride bırakmak zorunda kaldıkları gayrimenkullerine bağlı haklarını geri almak istemeleri halinde, bunun için öncelikle gerekli kişisel başvuru sürecini başlatmaları gerekmektedir. Tabiiyatıyla Bakanlığımız, diğer örneklerde olduğu gibi bu süreçte karşılaşılabilecek hukuki ve idari engellerin aşılmasında da gerekli tüm yardımı yapacaktır.